

Kunnskap for en bedre verden

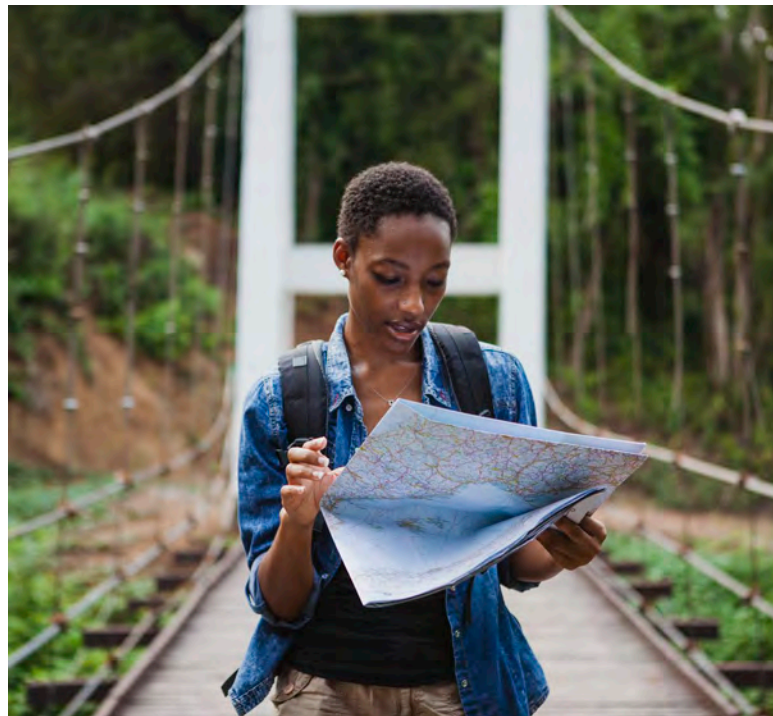
Ferieavvikling

Fagkafé for ledere

25.04.24 ved Kristian H Sæterhaug, Tjenestesenteret

Dagens agenda

- Lov- og avtaleverk
- Hva er ferie og feriepenger?
- Hvor mye ferie har vi?
- Hvem kan motsette seg å ta ferie?
- Sykmelding og egenmelding
- Start planleggingen tidlig
- Arbeidsgivers styringsrett
- Overføring av feriedager
- Registrere ferie
- Ansatte i delvis permisjon
- Ansatte med flere arbeidsgivere
- Ferietrekket i juni
- Hvis tid til slutt: spørsmål

Lov- og avtaleverk

[Lov om ferie \(ferieloven\)](#)

Statens Personalhåndbok:

[9.16 Særavtale om ferie for statsansatte](#)

[11.2.3 Departementets kommentarer til ferieloven](#)

[Hovedtariffavtalene: 6 Avtalefestet ferie](#)

[Forarbeidene til ferieloven \(Ot.prp. Nr 65 \(2007-2008\)\)](#)

Hva er ferie og feriepenger?

☀ Ferie er fritid uten lønn.

☀ Hensikten med feriepenger er å **erstatte manglende lønn** når arbeidstaker har ferie.

☀ Feriepenger er altså **ikke en ekstrabetaling** fra arbeidsgiver som du får i tillegg til lønn den måneden du tar ferie.

☀ Feriepengene er en prosentandel (12%) av lønnen du tjente i fjor (feriepengegrunlaget).

☀ Hvis du ikke var i jobb året før, har du heller ikke tjent opp feriepenger. Du har likevel rett til ubetalte feriedager.

Ferie er både rett og plikt

“

Arbeidsgiver
plikter å sørge for
at arbeidstaker gis
feriefritid på
25 virkedager
hvert ferieår.

Arbeidstaker
plikter
å avvikle
feriefritiden
hvert år.

”

Fra [ferielovens § 5-1](#).

Hvor mye ferie har vi?

Alle ansatte får tildelt **25 dager** ferie

Hvis du er over 60 år har du rett på en ekstra ferieuke.

— De eneste som får tildelt færre enn 25 dager er

- ✓ teknisk administrativt ansatte som jobber i
- ✓ deltidsstilling (ikke permisjon) og som
- ✓ jobber på bestemte dager

— Ansatte som tiltrer etter 30. september har rett til kun 1 ukes feriefritid.

Obs! Det er ikke teknisk mulig å redusere feriekvoten for andre uten at ferietrekket i juni blir for lavt.

Når kan ansatte motsette seg å ta ferie?

Det er kun i disse tilfellene ansatte kan motsette seg å avvike ferie:

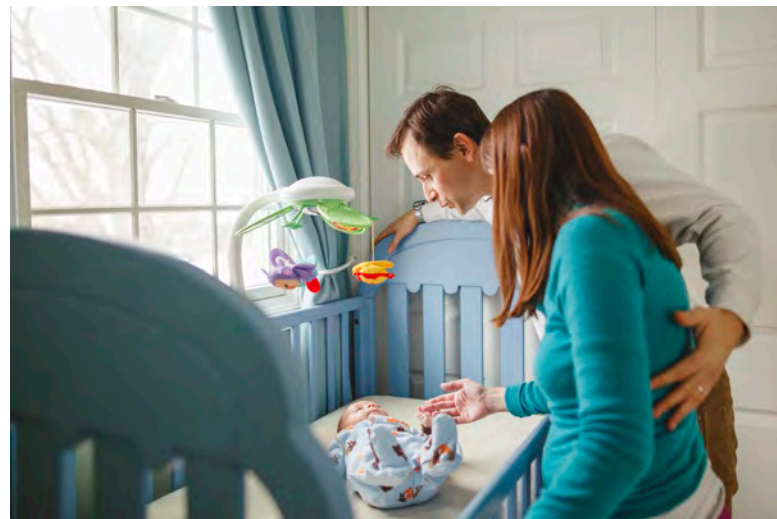
Ved manglende feriepengeopptjening,
[\(§ 5-5\)](#)

Ved foreldrepermisjon
[\(§ 9-2\)](#)

Ved **100 prosent sykemelding**
[\(§ 9-1\)](#)

For info om ansatte 60 + som ikke vil ta den ekstra ferieuka,
[se slide bakerst i presentasjonen.](#)

Delvis sykemeldte

Ansatte som er delvis sykemeldte har samme plikt til å ta ferie som om de var helt arbeidsføre.

Delvis sykemeldte må sende inn sak til Tjenestesenteret i NTNU Hjelp **dersom sykemeldingen allerede ligger inne i DFØ** når de skal sende inn søknad om ferie. Sykemeldingen blir da fjernet fra DFØ for datoene det skal tas ferie.

Du får **ikke** rabatt i bruk av feriedager når man er gradert sykemeldt.

Egenmelding i ferien?

☀ Ansatte har **ikke rett** til å selv melde seg syk i ferien med bruk av egenmelding.

☀ Ansatte som blir syk i ferien må ha 100 prosent sykemelding fra lege for at planlagte feriedager skal refunderes.

☀ Søknader om å endre ferie til egenmelding kan dermed avvises.

Start planleggingen nå, (i november er det for sent)

All ferie skal avtales med leder.

Bli kjent med og bruk DFØ Innsikt kontinuerlig for ferieoppfølging. [Se veiledning.](#)

Følg opp enhetens ferieregnskap gjennom året.

Bruk styringsretten om nødvendig.

Det er leders ansvar at ansatte avvikler ferie og ikke har dager til gode ved årets slutt.

DFØ-systemene gir påminnelser

1. april

1. mai

1. september

15. oktober

Til ansatte som ikke har søkt om ferie i Selvbetjeningsportalen.

Til ansatt med rest på mer enn 15 betalte feriedager.

Til leder med ansatte som har igjen mer enn 60 prosent av tildelte feriedager.

Til leder med ansatte som har igjen mer enn 15 betalte feriedager.

Det holder ikke å...

- oppfordre til
- gi tilbud om
- legge til rette for
- mase på
- trygle og be om

- at den ansatte tar ferie.

Ferien må **fastsettes** av leder på forhånd om den ansatte ikke selv tar initiativ til å ta ferie.

Styringsansvar

Ledere har både en rett og plikter:

- Styringsplikt
- Omsorgsplikt
- Handlingsplikt
- Styringsrett

Arbeidsgiver har styringsrett

Det er arbeidsgiver som til syvende og sist bestemmer når ferien skal tas, men med følgende begrensninger:

Arbeidstaker har rett til

...å få 3 uker ferie i
hovedferieperioden
1. juni – 30. september
(§7-1)

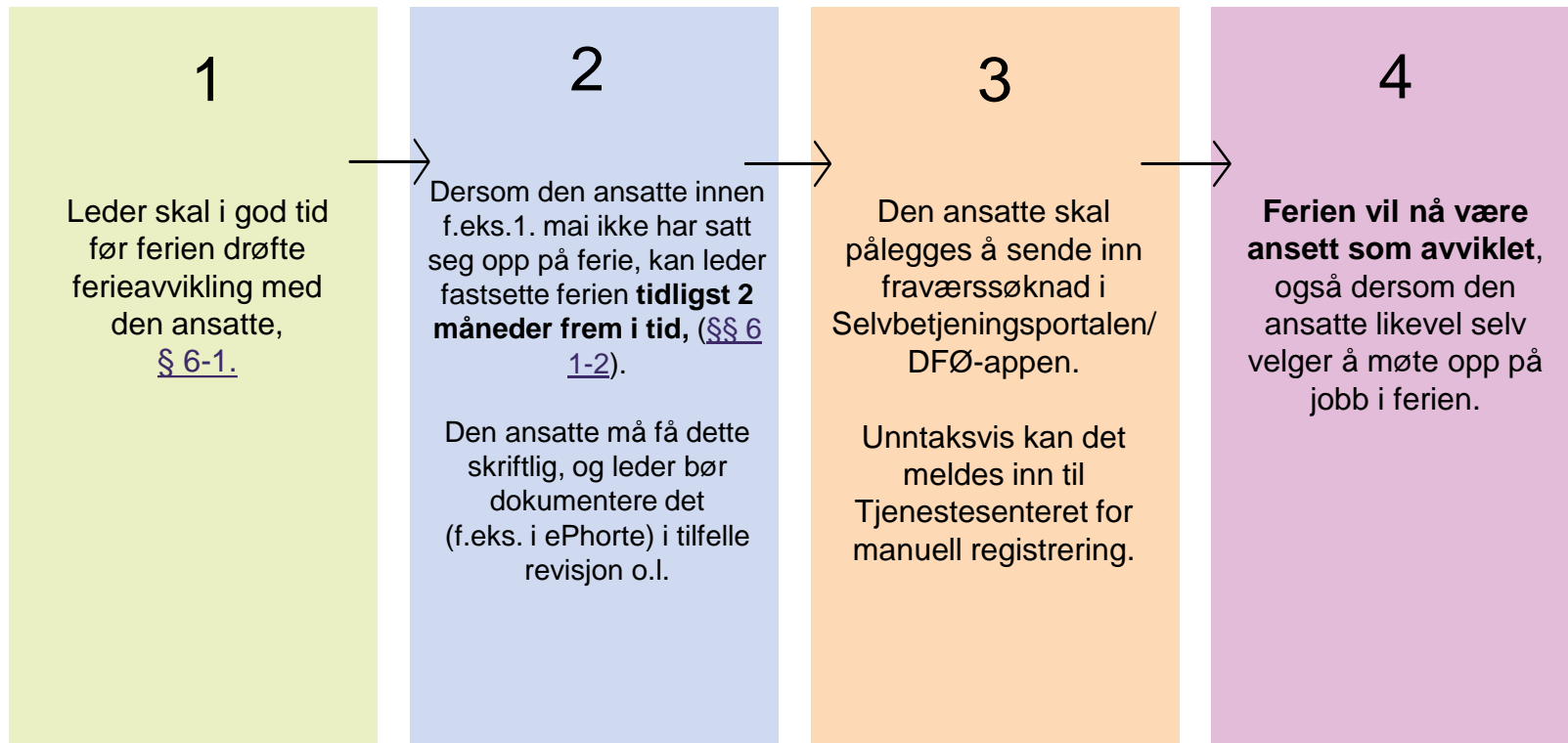
...2 måneders varsel
dersom arbeidsgiver
fastsetter ferien
(§ 6-2)

...restferien avviklet som
hele uker
(§ 7-2)

Ansatte over 60 år bestemmer selv når den 6. ferieuken skal avvikles,
men må gi to ukers varsel
(§ 6-2)

NB: Dette gjelder både lov- og avtalefestet ferie

Slik går du frem når du bruker styringsretten

Når kan ferie anses som avviklet?

“

«Når ferien **er fastsatt**, enten gjennom drøfting mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, eller ved at arbeidsgiver fastsetter ferien **i kraft av sin styringsrett**, anses altså ferien for **avviklet i det fastsatte tidsrommet**. Dette må også gjelde **selv om arbeidstakeren faktisk har møtt frem på arbeidsstedet og utført arbeid i den fastsatte ferietiden.**»

-fra [Statens personlhandbok Departementets kommentarer til ferielovens § 11-2](#)

”

Obs! Hvis den ansatte likevel skulle gå på jobb i ferien:

Det er viktig at den ansatte **ikke fører prosjekttimer** på dager det er registrert ferie eller annet fravær. Det kan gi store økonomiske konsekvenser.

Overføring av feriedager

Å overføre feriedager til påfølgende år er i utgangspunktet **ingen rettighet**.

Ansatt kan **inngå skriftlig avtale** med leder om

- avvikling av forskuddsferie på inntil 12 virkedager og
- overføring av inntil 12 virkedager ferie til det påfølgende ferieår.

Forskuddsferie og overføring av ferie ut over dette kan **ikke avtales**.

Arbeidsgiver har **ikke lov til å slette feriedager**. Hvis feriedagene ikke er avviklet på slutten av året, så må de overføres – uansett antall ([§ 7-3 andre ledd](#)) med mindre arbeidsgiver har brukt styringsrett på forhånd.

Hvis manglende ferieavvikling skyldes arbeidsgiver kan arbeidstaker i tillegg til overføring kreve erstatning etter [§ 14](#).

Enheten må sette av midler for alle overførte dager.

Det går kjapt å registrere ferie

Alle ansatte kan kjapt logge inn i Selvbetjeningsportalen og sende inn fraværssøknad selv. På [Innsida](#) finnes det informasjon om hvordan du søker, endrer og sletter ferie.

Oppfordre ansatte til å registrere ferien sin. Har dere en naturlig arena der dere kan hjelpe hverandre? Det tar ikke mange minuttene å sende inn en søknad om du hjelper en som allerede sitter innlogget i Feide.

Ansatte som trenger teknisk bistand, kan kontakte Tjenestesenteret direkte via telefon eller NTNU Hjelp.

Tjenestesenteret bistår i utgangspunktet kun med **unntakene** når det gjelder manuell ferieregistrering for enkeltansatte. Dette er mer krevende med tanke på dokumentasjon enn om den ansatte registrerer selv.

Ansatte i delvis permisjon

Ansatt i delvis permisjon avvikler ferie i gjeldende permisjonsgrad.

Den ansatte skal IKKE avbryte permisjonen for å ta ferie.

En ansatt i delvis permisjon har samme antall feriedager som om de var i 100 prosent jobb.

Den ansatte skal registrere ferie på alle virkedager hen tar ferie. Dette blir kontrollert av Tjenestesenteret.

Ferietrekket 2024 avhenger av tilstedeprosent i juni måned. Går du opp eller ned i permisjonsgrad før og etter juni måned, så foretas **ikke** ny ferietrekking

Ansatte med flere arbeidsgivere

Ansatte som jobber hos flere arbeidsgivere utenfor NTNU *skal føre ferie parallelt* hos oss og hos annen arbeidsgiver.

Flere arbeidsgivere gir **ikke** lenger ferie – man skal *føre ferie for de samme ukene* hos oss som hos sin andre arbeidsgiver.

Andre arbeidsgivere kan ha andre systemer for å tildele feriedager rent teknisk. Ved NTNU tildeles feriedager for alle virkedager i ferien.

Betalt og ubetalt ferie

Ferie er fri uten lønn, og den ansatte dekker kostnaden for feriedagene sine slik:

Betalt ferie

Trekk i fjorårets opptjente feriepenger.

Ubetalt ferie

Direkte trekk i lønn når ferien avvikles.

Betalt og ubetalt ferie

Du tjener ikke opp **feriedager**. Du tjener opp **feriepenger** som dekker lønnsbortfallet når du tar ferie.

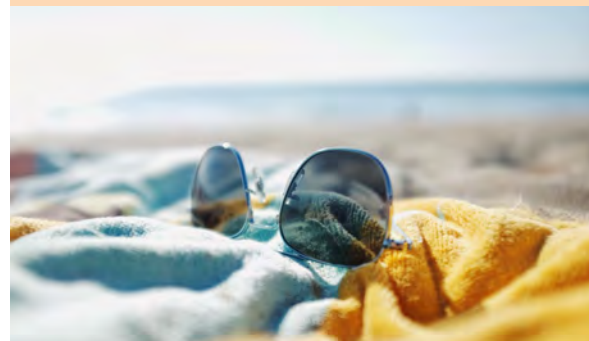
2023

Hvor mye **feriepenger** du tjente opp i fjor...

2024

...avgjør hvor mange **betalte feriedager** du har i år.

Ferietrekking i juni (eksempel på neste slide)

I juni gjøres kostnaden for årets betalte feriedager opp.

Feriepengene utbetales i juni, men fra disse trekkes kostnaden for årets betalte feriedager. Kun det som blir til overs etter dette trekking, utbetales til den ansatte. [Se Særavtale om ferie for statsansatte § 4](#)

Husk at det utbetales vanlig månedslønn også i juni i tillegg til feriepengene.

Hovedårsaken til at juni lønn er høyere for de fleste er som oftest **ikke feriepengene**, men at den ofte er helt trekkfri (skatt).

Eksempel på ferietrekk:

1.Lønn for juni.

2.Opptjente feriepenger fra året før. Benyttes til å betale for feriedagene. **Det overskytende beløpet får du utbetalt.**

3.Antall dager ferietrekk.

4.Dagsats. Forteller hvor mye en blir trukket for en feriedag. Dette beregnes ut i fra brutto årslønn og deltidsprosenten i juni.

5.Trekk for 5 uker ferie.

6.Opptjente feriepenger for inneværende år. Utbetales neste år.

[Veiledning DFØ](#)

Arbeidsqiver: Direktoratet
123456 Hans Hansen

Lønnsavregning for		Juni 2019		Lønningsdato: 12.06.2019	
Stillingskode	L.tr	Still%	Lønnsans.	Tj.sted / Tj.stad	
1434 Rådgiver	55	100,00	01.02.2010		
Tabell%	Kontonr			Feriep.tilgode	
7121	34			0,00	
Art	Navn	Periode	Ant/grunnl Kor mange	Sats	Beløp
1001	Bruttolønn	05.2019			616,70
1001	Bruttolønn	06.2019			40.633,40
OF11	Utbet.FP ord. ferieår	06.2019			54.472,77
7002	Pensjonstr m/innbet	05.2019			12,40
7002	Pensjonstr m/innbet	06.2019			813,40
OF19	Ferietrekk ordinært	06.2019	25,00-	1.875,38	46.884,62-
1403	Ford gruppeliv u/innb	06.2019		100,00	
Årslønn 100%: 488.000				Netto beløp: 47.370,33	
Hittil i år	Av.pl.ytelser	Pensj.innsk.	Forsk.trekk	Fagforening	Opptj.feriep.
	283.075,11	4.830,80-	78.048,00-	2.656,87-	27.051,67
	Saldo inkasso	Saldo pål.tr.	Saldo lån / forskudd	Overtid ant.timer.	Trekkfrie ytelser
				73,00	0,00

1
2

3 4 5

6

Nyttige lenker

[Ferie - for ansatte ved NTNU – NTNU](#)

[Godkjenning i selvbetjeningsportalen - for ledere - Kunnskapsbasen – NTNU](#)

[Ferie - administrative rutiner - Kunnskapsbasen – NTNU](#)

[Arbeidstilsynets temasider for ferie med ofte stilte spørsmål](#)

Takk for meg!

Ved spørsmål send gjerne inn en sak til NTNU Hjelp